Biologji veterinare

Të dhëna bazike të lëndës	
Njësia akademike:	Fakulteti i Bujqësisë dhe Veterinarisë Departamenti: Veterinari
Titulli i lëndës:	Biologjia Veterinare
Niveli:	BSc-MSc
Statusi lëndës:	Lende obligative
Viti i studimeve:	Viti i I-rë, semestri I-rë
Numri i orëve në javë:	2 + 2 h
Vlera në kredi – ECTS:	5 ECTS
Koha / lokacioni:	Fakulteti i Bujqësisë dhe Veterinarisë, Prishtine
Mësimëdhënësi i lëndës:	Prof. ass. Driton Çaushi
Detajet kontaktuese:	dritonqaushi@uni-pr.edu

Përshkrimi i lëndës	Biologjia veterinare studion dhe përshkruan aspektet strukturore, fiziologjike, zhvillimore, të rritjes, evolucionit dhe taksonomisë së kafshëve, në përputhje me programin e studimit të MjekësisëVeterinare. Moduli i biologjisë veterinare përshkruan funksionin e molekulave, qelizave, indeve, organeve, sistemeve të organeve dhe organizmit të kafshëve, me fokus tek grupet e kafshëve me rëndësi në mjekësinë veterinare. Në këtë modul do të sqarohen kapitujt që kanë të bëjnë me parimet e taksonomisë së kafshëve, zhvillimin evolutiv të parazitizmit dhe simbiozës dhe biologjinë e parazitëve.
Qëllimet e lëndës:	Lënda Biologjia ka per qellim ngritjen e njohurive te studenteve lidhur me proceset biologjike duke filluar nga niveli molekular, niveli qelizor, indeve, organeve, sistemeve të organeve si dhe të organizmit në përgjithësi. Njohuritë e fituara do të ndihmojne ekspertet e ardhëshëm të mjekësisë veterinare për të kuptuar proceset biologjike në organizmin e kafsheve shtepiake/të shoqërimit.
Rezultatet e pritura të nxënies:	Pas përfundimit të këtij kursi, studentët do të jenë në gjendje te: • definoj atributet universale te jetes • përshkruajë anatominë e qelizave, metabolizmin qelizor dhe ciklin e ndarjes • shpjegoj evolucionin organik • përshkruaj funksionet kryesore homeostatike te kafshët si riprodhimi, homeostaza, mbështetja, lëvizja, koordinimi endokrin dhe nervor, tretja, rregullimi i temperaturës, qarkullimi dhe frymëmarrja • te artikuloj njohurit e fituara ne kuader te fushes se gjere te biologjise, nderlidhjen e saj me fusha te tjera shkencore dhe me ambientin e jashtem.

Kontributi në ngarkesën e studentit (duhet të korrespondoj me rezultatet e të nxënit)			
Aktiviteti	Orë/Ditë	Javë	Gjithsej

Ligjërata	2	15	30
Ushtrime teorike/laboratorike	2	15	30
Punë praktike			
Kontaktet me mësimdhënësin/konsultimet	1	5	5
Ushtrime në teren			
Kollokfiume,seminare	2	2	4
Detyra të shtëpisë			
Studimi vetanak i studentit (në bibliotekë ose në shtëpi)	1	15	15
Përgaditja përfundimtare për provim	10/semester		10
Koha e kaluar në vlerësim (teste,kuiz,provim final)	2	3	6
Projektet,prezentimet ,etj			
Totali		15 jave	100

Metodologjia e mësimëdhënies:	Ligjërata Punë praktike (pune laboratorike, teorike...) Punë individuale/prezantim nga studentet Angazhime tjera testudenteve Vlerësimi i pergjithshem (vijueshmeria)
Metodat e vlerësimit:	Vlerësimi i parë: 40% Vlerësimi i dytë: 40% Vijushmëria/Ligjerata: 10% Vijushmëria/Ushtrimet: 10% Total 100%
Literatura	
Literatura bazë:	Materialet e e ligjeratave dhe ushtrimeve (Skriptat) te pergatitura nga arsimtari i lendes (per pjesen teorike) dhe asistenti i lendes (per pjesen praktike) te cilat do tu dorezohet studenteve (ose keto skripta do te vendosen ne faqen e Fakultetit te Bujqesise dhe Veterinarise ne Prishtine). - Integrated Principles of Zoology, Cleveland Hickman, 17 ed. (2017), Biologjia me gjenetike, Ramadan Sopi (2022).
Literatura shtesë:	- Physiology of Domestic Animals, Sjaastad, Hove and Sand, Scandinavian Veterinary Press (2005) (kapitujtevecante). - The Cell: A Molecular Approach. Geoffrey M Cooper, Boston University, 2nd Edition.

Plani i dizejnuar i mësimit:	
Java	Ligjerata që do të zhvillohet
Java 1:	Hyrje: Historiku dhe rendesia e biologjise; Roli dhe rendesia e biologjise veterinare.
Java 2:	Hyrje. Atributet universal te jetes: rritja,shumini, metabolizmi; Evoluimi dhe klaifiskimi i kafsheve: principet e evolimit, zbutja - shtepizimi; adaptimi; specializimi;klasifikimet bazike te shtazeve dhe ne vecanti te kafsheve shtepiake.
Java 3:	Teoria qelizore. Karakteristikat biokimike te jetes:strukturat themelore. Qeliza – llojet dhe ndertimi, Organizmat shumeqelizore.organelet qelizore: struktura vs. funksioni. Qeliza – shumimi dhe vdekja, Fiziologjia molekulare,

	Cikli qelizor. Pjeset e qelizes: mitoza vs. mejoza, mjedisi i brendeshem dhe i jashten-homeostaza struktura dhe funksioni.
Java 4:	Metabolizmi qelizor
Java 5:	Sistemi endokrin
Java 6:	Riprodhimi femror / mashkullor Maturimi seksual; estrusi; ovulacioni; rregullimi hormonal ; aspektet evoluese te riprodhimit seksual
Java 7:	Sistemi i tretjes - monogastrikët / ripertypsit
Java 8:	Skeleti dhe sistemi muskulor
Java 9:	Sistemi respirator dhe sistemi kardiovaskular.
Java 10:	Shqisat dhe sistemi nervor.
Java 11:	Drita, lekura dhe termoregulacioni.
Java 12:	Bazat e embrionologjise: qelizat embrionale, fekondimi, diferencimi: zygote-blastocyst-gastrula.
Java 13:	Rritja: rritja e qelizave vs rritjes organizmit, të organeve të sistemit të zhvillimit.
Java 14:	Mikroorganizmave dhe kafshët shtëpiake: viruset, bakteriet, organizmat simbiotik, sistemi imunitar; Perbujtesit (nikoqiret), parazitët dhe patogjenët.
Java 15:	Seminar - prezantim me gojë per tema te ndryshme nga fusha e biologjisë se shtazeve.

Politikat akademike dhe rregullat e mirësjelljes:
Pjesëmarrja e studenteve e ligjërata dhe ushtrime është e obligueshme. Reflektimi ne pune ne grupe është i dëshirueshëm. Telefonat mobil duhet te fiken gjate oreve te mesimit. Lejohet shfrytëzimi i laptopit per qellim te përcjelljes se ligjëratave dhe mesimnxenjes aktive gjate oreve te mesimit.